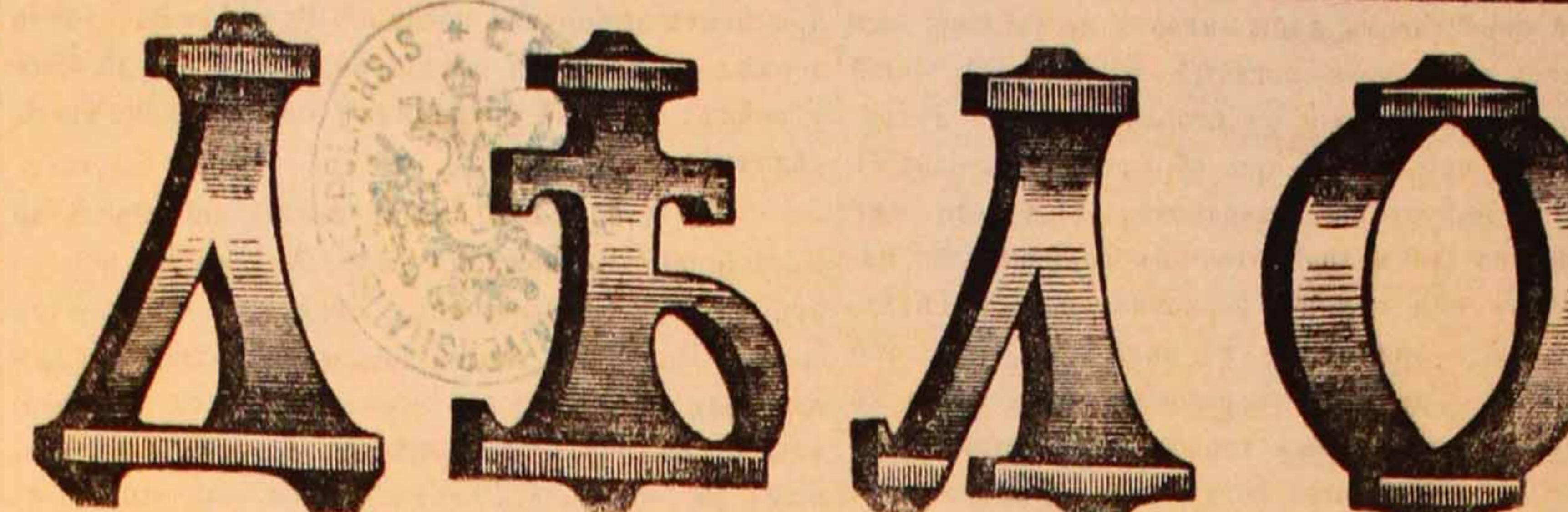

Выходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (ромъ рускихъ срѣтъ) о 4-й год. попол. Литер. добавокъ библиотека найзнат. поштѣтъ выходить по 2 почат. ар- зушъ кожного 15-го по поспѣшному для кожного мѣсяця.
Редакція, администрація и экспедиція підъ Ч. 44 улица Галицка.
Всѣ листы, посылки и рекламиція належать пересыпать підъ адресомъ: редакція и администрація "Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не возвращаются толькъ на попередніе застороженія.
Поодинокое число стоятъ 12 кр. а. в.
Оголовки принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. Атт одновѣрочки печатаніемъ.
Рекламыція неопечатаній вольній бѣть порта.
Предплату належать пересыпать франко (найлучше поштовимъ пересыпомъ) до: Администраціи часописа "Дѣло" ул. Галицка, Ч. 44

ВІ. Читателівъ въ Россії просямъ ма-
ти на євазѣ, що въ вимовѣ ю=ji, ю=i, и (въ
серединѣ и на концѣ слога)=ы, и (на початку
слога и по самогласныхъ)=i, ю (на початку
слога)=vi.

**Просимо ПТ. предплатниківъ, котрій
заягають съ предплатою, о вирознан-
ніе рестанцій.**

Зъ 1848 року.

(Давній матеріалъ до оцінення новихъ заходовъ
около польско-руської угоды.)

(Конецъ.)

"Завязалисьмо съ Поляками най-
стислѣпшо федерацію на підставѣ рѣ-
вноправности рускої мовы сть польскою и въ уря-
нѣ (§ 1), школѣ (§ 2), въ гвардії народній (§ 3),
на підставѣ цѣлковитої рѣности обохъ обра-
дової и рѣвного упосаженія духовенства (§ 5)
и лишаючи до рѣшнія будущому соймови, чи
и коли треба буде подѣлити Галичину на два
окремі округи адміністраційній (§ 7)*. О всѣхъ
тыхъ рѣчахъ писасть въ 1848 роцѣ пок. Гинилевичъ,
якъ о фактѣ доконанімъ, запевно
не прочувавши, що и по 35 лѣтахъ всѣ тѣ
точки якъ були такъ и будуть цѣлою домага-
нія Русиновъ, але що по 35 лѣтахъ не най-
дея вже такихъ Юриївъ Любомирскихъ анъ
Львівъ Сапєгівъ, котріи могли допустити
подобного "нетакту політичнога", щоби підпи-
сати подобну угоду. [Не знавъ пок. Гинилевичъ,
пишучи своє письмо до своїхъ братівъ, що
може въ той хвили, коли братя єго будуть
читати те письмо, погаснуть іже зорї Любомир-
скихъ и всѣхъ тыхъ "умъркованихъ", котрі до
Русиновъ признаються", а піднестутся
въ гору зорї пановъ-шляхтичнівъ цѣ родѣ Пу-
зини, "котрого мы не хочемо за Русина узана-
вати" и пановъ-демократій въ родѣ Ценгловича,
котрій бажаючи ущасливити народъ сво-
имъ демократизмомъ, рѣвночасно бажаючи ви-
дити єго щасливимъ толькъ підъ дахомъ
историчної и нероздѣльної Польщѣ, а въ
каждїй рѣшучай хвили готовий викинути за
плоть демократизмъ, коли имъ єть нимъ підъ
тѣмъ дахомъ невыгодно.

Правда, и угодовѣсть пановъ Любомир-
скихъ и Сапєгівъ, такъ якъ она показується въ
выше замѣщенныхъ точкахъ, не була надто великою и надто широю. Они не давали Русинамъ и єїчого позитивного; що найбльше, допускали имъ толькъ свободу дѣлания,

*) 1) Denkschrift der ruthenischen Nation in Galizien zur Aufklarung ihrer Verhältnisse; 2) Darstellung der gegenwärtigen Zustände in Galizien, и 3) бозова Deutsche Brüder! всѣ три виданія головною Радою Рускою во Львовѣ въ липнію и серпнію 1848 р.

не замыкаючи для себе або для якихъ небудь
ворожихъ Русинамъ елементовъ свободы
противъ дѣлання, т. є. не даючи Русинамъ нѣ-
якихъ гарантій, що свобода тає справдѣ роз-
ростесь въ пышне и здорове дерево самоуправи
громадской, повѣтової и народної. Нехай нѣ-
кто не закидає намъ на те, що тѣ щиромы-
сячі Поляки не предвиджували будущихъ
трудностей, виплываючихъ зъ широкого и не-
ясного понятія свободы; выше наведеній точки
угодовї събѣчать ясно, що они коли й не зо-
вѣтъ предвиджували, то дуже добре прочу-
вали "wo der Hund begraben liegt". Они такъ
радо и охочо дарували Русинамъ такї блы-
скучай а пустї невидальця, якъ "познаніе
носити кокарди въ народно-руськихъ барвахъ"
(познаніе, котрое Русини вирочѣмъ и безъ
нихъ, силою наданої въ мартѣ конституції
мали), але за то єдину позитивну уступку, ко-
тра могла була загварантити Русинамъ
всї вольності — підѣль Галичини на двѣ
окремі часті піделя народності, при чѣмъ
соймъ исходної часті мусѣївъ бы мати руску
большість и рускій зарядъ, — туї позитивну
уступку таки не рѣшилися зробити Русинамъ,
але откладаючи єи ажъ до рѣшнія будущого,
зъ цѣлою Галичини разомъ зображеного сойму
(въ котрому зъ горы можна було надіянтися
пансько-польської більшості) зробили сему
точку практічною илюзоричною.

Швидко затымъ по розбіганню практіко-
въїду познали єи Русини добре, що слова
"wolność, równość, braterstwo", котрими такъ
щедро сышали тогдѣшній Поляки, мають въ
їхъ устахъ дуже взаглядне значеніе, и для то-
го въ своїхъ меморандахъ до правителства и
до єїчого народа*), а опселя въ розгово-
рахъ съ послами Поляками въ конституцій-
нимъ соймѣ вѣденьськомъ рѣшучу наляяли на
запорученіе имъ гарантії конституційнихъ
свободъ черезъ підѣль Галичини на окремі
адміністраційні часті — польску и руску.
Вже выборы до того сойму (въ червні 1848
р.) переконали Русиновъ єи щирості польськихъ
демократовъ: єи безпамятно завялоюто ки-
дались тѣ панове на рускихъ кандидатовъ,
чернили людей інтелігентніхъ, тероризували,
подкуплювали и деморализували селянъ, а ру-

скихъ послали селянъ, заєдаючихъ въ вѣдень-
скімъ соймѣ, силувались заганити підъ свїй
прапорь такъ якъ худобу. Русини могли вже
її давнѣшнє переконатися, а теперъ перекона-
лися тѣмъ паче, що Поляки підъ рѣвнопра-
вницю Русиновъ розумѣють не ихъ націо-
нальну и громадську самоуправу, але службу
интересамъ Польщѣ. А коли Русини — якъ
мужики такъ и інтелігентній — вѣрнулися
бѣ такої карієри и вѣрнули свої силы на
прадію, хочь и тяжку та довголѣтну — для
своего власного народа, тогдѣ Поляки кинулись
на нихъ, прозвыдаючи їхъ "Swietyojurcami", а
то и "Pieklo-jurcami"(*), виставляючи їхъ на
наругу всему свѣту, яко купленыхъ слугъ
уряду, бюрократії, яко знарядь реакції.

Отъ того часу розійшлися дороги Русин-
івъ и Поляковъ въ Галичинѣ. Соймъ кон-
ституційний, не ухваливши єїчого позитив-
ного, вѣстивъ 1849 р. розбігнаний, — прави-
тельство само накинуло (октроювало) конституцію,
основану на досить обширній (общир-
нѣшій бѣ теперѣшній) автономії громад-
ской. Але по переломаню угорского бунту и
тая конституція вѣстала знесена, — абсолютне
привленье вернулося. Рѣвно Поляки якъ и Ру-
сини терпѣли підъ єго гнетомъ, — споры за-
тихи, хочь не замерли польські аспирації до
владнннї Русинами. При концѣ 50-тихъ ро-
ківъ розпочинається памятний споръ о руску
абзуку, споръ въ сторони Поляковъ зовѣтъ
не въ пору викликаній, немовѣбы навмисно
для роздрінення Русиновъ, — и завважте, вы-
кликаній такоже підъ окликомъ "згоды"! Мы
не будемо говорити о тѣмъ, якъ богато шкоды
принесъ и намъ и цѣлому краєві той споръ,
особливо черезъ те, що розбентеживши мысли
и наметності нашої інтелігенції въ самъ по-
чатокъ конституційного житя, вѣрнувшись іхъ
бѣ практікъ на єї пытаннями більше серіозными
и практично важними и давъ Полякамъ воль-
ну руку, порядкувати по єїй уподобѣ нашій
громадской и економічній обставини. Пуджаючи
нашу інтелігенцію пустыми прозвищами въ
родѣ "москалевіль", "ванеславістъ", "ко-
муністъ" (въ часѣ народніхъ розрховъ за-
лїси и пасовиска), польські шляхтичні завсѣдь
такимъ дешевимъ способомъ умѣли вѣрнути
єи увагу бѣ насущніхъ интересовъ народа,
а кидаючи мѣжъ Русиновъ чимъ разъ новій

*) Гл. часопись "Urzednik pruwatny", Lwów 1848, Nr. 4 z d. 7 wrzesnia підъ епиграфомъ "Wolność, Równość, Braterstwo".

Предплати на "Дѣло" для Аустрії:		Для оссії
на пѣль рокъ	12 зр.	на пѣль рокъ 12 руб.
на пѣль року	6 зр.	на пѣль року 6 руб.
на четверть року	3 зр.	на четверть року 3 руб.
за дол. "Бібліотеки":		за дол. "Бібліотеки":
на пѣль рокъ	16 зр.	на пѣль рокъ 1 руб.
на пѣль року	8 зр.	на пѣль року 8 руб.
на четверть року	4 зр.	на четверть року 4 руб.
на самѣ додатокъ:		на самѣ додатокъ:
на пѣль рокъ	5 зр.	на пѣль рокъ 5 руб.
на пѣль року	2-50	на пѣль року 2-50.
на четверть року	1-25	на четверть року 1-25.
Для Заграницы, окрѣмъ Россії:		
на пѣль рокъ		15 гр.
на пѣль року		7-50 гр.
на четверть року		3-75 гр.
за дол. "Бібліотеки":		на самѣ додатокъ:
на пѣль рокъ		на пѣль рокъ 6 зр.

Яхимовитъ и т. і., але тѣмъ, що статуту у-
кладали и ухвалили, мабуть и черезъ думку
не перейшло, що tempora tantum, хочь исто-
рія наша церковна и тутъ наказувала осторож-
нѣсть. Подумаймо себѣ, що на митрополії
засѣбѣ якій Малчинський або кс. Калинка.
Oesterreich ist das Reich der Unwahrscheinlich-
keiten! Пощожъ тутъ маємо самъ лѣсти въ яр-
мо, накидати себѣ якую контроль и цензуру,
безъ якої н. пр. и "Прозвѣтга" и тов. им. Кач-
ковскога видало и видає релігійно-моральній
книжки!

А наконецъ що за далекогляднѣсть въ §.
39, въ постановѣ о розвязанію Матицѣ. Допу-
стимъ дуже можливий въ нынѣшніхъ ча-
сахъ случай наслідного розвязання товариства
черезъ правительство, або що загальний зборъ
не рѣшилъ о ужитку майна Матиціного. Якъ
може рѣшити ту справу соборъ львівськихъ кри-
лошанъ, котрій має такій гарній виглядъ бути
доповненимъ многонадїйними пралатами, та-
къ ревніми въ орієсії nad unitati. Онтъ рѣшає
о употребленїї майна общества на цѣлі обра-
зовання рускої молодежі*. А чикує не опѣкую-
сь образованьемъ рускої молодежі кс. Калин-
ка? А якби то придалось тає скапіталізова-
не майно матичне інтернатови Змартвихстан-
ції?

Ось такій то думки, такій погляди насу-
ваються розглянувшись въ справозданнѣхъ и вы-
даннѣхъ Гал. рускої Матицѣ, а наше вѣче на-
родне підай розважити наші замѣтки и дасть
директиву до хоссеніого поладження сеї много-
важнної справи. (Дальше буде.)

Олегъ.

Організація супольної працѣ Русиновъ.

(Присвячено другому вѣчу народному.)

(Дальше.)

Одѣваль школъній, утворений на I зъїздѣ
ученыхъ, бувби влишний въ Матицѣ, по-
звало спеціально для спраївъ шкіль-
ній основане руске товариство педагогичні,
о котрому єе піонернѣше поговоримо. Особона
комісія школънія займається видають учебни-
ків рускихъ для школъ середніхъ, а Ставро-
піїгійскій Інститутъ для школъ народніхъ.
Остало въ Матицѣ хиба видають рускихъ
учебниковъ для університету, а товариство
педагогичні, котрі не має нѣкакого майна,
могла въ Матицѣ поки єо тѣмъ помочи, що
далібай накладъ на перший єго видають для обра-
зовання рускої молоджі.

Такъ само одїваль одѣваль гоштадарко-
промисловий, бо до того маємо такоже особне
товариство въ Станиславовѣ.
Дуже важний бувби одѣваль для рускої
язика и літератури. Нива си доси такоже у-
нає мало управлена, а робітниківъ найшлось-
бы; треба толькъ заходити, агромадити, спо-
лучити. Не маємо хочьбы невеликого підруч-
ника історії рускої літератури, словаръ ру-
скої такоже необходимий виходить трудомъ и
коштомъ одного чоловѣка, такъ само стала ви-
ходити библиотека рускихъ писателівъ, під-
порядничаючи матеріально. Нѣхто у насъ не
думає о уложенїї старорусского словаря, хочь
и пр. О. Лепкій, проф. Верхраткій и і. жер-
тували свою услугу академії краківській для

того єо майже всѣ видають Матицѣ були
членами видають Народного Дому, а многі въ
нихъ видають Ставро-піїгійскій Інститутъ.
Чиже можна тутъ вимагати або надїтися
затѣмъ єобі, що люде, маючи свої заводові занятія,
могли дати раду и енергично та успішно вести
справи трехъ такихъ кольосальнихъ ін-
ституцій, если єо увагдядно, що многі въ
нихъ були старцями майже 70-тихъ? Тутъ
от

противъ непорочнай правды, — и тымъ разомъ побѣдили. Вже передвыборчай подѣлъ въ Сокальщинѣ могли каждого увѣрити, что збирается на велику заверуху въ нашомъ повѣтѣ. Все, что дѣялось по другихъ повѣтахъ нашего краю, наѣлося вновѣ и у насть. День самого выбору, который мавъ уявнити, кто мы съмъ, доказавъ, что нашій противники-шовинисты, коли ходить о подонтанье настъ, зовѣтъ не перебираютъ въ средотвахъ, особенно коли разходилося о переведеніе выбору такъ „славнаго“ и всѣмъ звѣстнаго кандидата, якимъ бувъ въ нашихъ сторонахъ по всѣ часы своей жизни п. Станиславъ Поляновскій. Вже на кѣль недѣль передъ выборами всѣ апаратъ агитацийнаго пущено въ рухъ, але цѣле дѣло осягнуло пунктъ кульминаційнаго въ день самыхъ выборовъ. Лишь отъ чого ту зачати, щобъ начеркнуть, хощь въ непоказныхъ контурахъ, образъ всего того, что въ сѣмъ дни въ дому сокальской рады повѣтовои и доокола сего дома дѣялось? Ту вже отъ досвѣта товшились выборцѣ, а мѣжъ ними снувались то ц. к. жандармы, то жандарки, то зновѣ писарчуки, котрой то словомъ, то дѣломъ заохочували людей до аностазіи, до голосованія на п. Поляновскаго. Гдекуда видко было нашихъ панъ отцѣвъ, котрой упоминали народъ, щобъ не дався этъ розуму звести. Котрый выборецъ давъ послухъ поученіямъ жандарковъ и великаго рода талалайства, того сейчасъ ведено въ тріумфѣ по пѣдь боки до рады повѣтовои; тамъ построена була кантина, въ котрой запро даніѣ доволѣ дѣломъ и напиткомъ всякихъ могли наслаждатися. Наблизилась година девятая. Панъ староста явивелъ, щобъ дѣло выборовъ розпочати. Агитацийнѣ на хвилю не уставала. Мѣжъ агитаторами бачили мы такожъ паню Шимановску зъ Спасова, рѣдну сестру п. Поляновскаго. Еще не начались выборы, якъ лучився епизодъ, котрый мѣгъ бувъ дуже сумно скончился, а котрый вы разно упомнѣвъ нашихъ шовинистовъ: „осторожно съ огнемъ, панове!“

Въ сали, где мала засѣдати комисія и въ приткаючай, где збирались выборцѣ, снувалося тамъ и назадъ кѣлькохъ помѣщиковъ и одинъ отецъ духовный. Въ сѣнехъ роздався крикъ, — за лоскотомъ отчинилися дверѣ до салѣ комисійнои, а черезъ нихъ влетѣвъ жандаркъ, зачинивъ ихъ и придергувавъ що-слии клямку, не впускаючи у внутрь нѣкого. Паны, мовбы не бачуши нѣкого, полишили тихцемъ салю. Лишь звернуло се увагу находячагося тамъ панъ-отецъ. По дов гой хвили отскочивъ жандаркъ отъ дверей и черезъ салю выборчу вылетѣвъ до сѣней. Нашъ панъ-отецъ полишивъ ролю рѣвнодушного обсерватора, выбѣгъ до сѣней и кликнувъ па жандарма, щобъ придержавъ утѣкача, котрый имовѣрно допустився крадежи. Жандаркъ скрывся до кухнѣ и тамъ поймавъ его жандармъ. Стався великий заколотъ, надбѣгъ п. Шимановскаго и кликнувъ па жандарма, щобъ жандармъ не виненъ, що онъ склонивъ лишь передъ хлономъ, котрый намѣривъ его убита. Пущено жида на волю и все притихомирено. Справа ся познѣше въ той способъ пояснилася. Ото жандармъ бувъ подставленъ, щобъ тымъ выборцамъ, що стоять твердо при своїмъ и не хотять дати голосу на п. Поляновскаго, выкрадавъ карты легитимаційнаго. За кожду карту Угнѣвца мавъ бѣнъ достати 25 зр., за кожду карту п-Угнѣвца 15 зр. И отъ ишовъ себѣ сумирно выборецъ зъ Сокальщины и державъ карту въ рукахъ; жандаркъ подсунувъ и выдеръ ему карту. Селянинъ мовъ левъ розложенъ кикувся на безвѣтнаго рабовника, и наколибъ жандармъ не бувъ вскочивъ до прилежачай салѣ комисійнои, булобы стъ нимъ дуже трагично скончилося. — Въ часѣ выборовъ утворено межи товпои выборцѣвъ шпалерь, чрезъ котрый голосуючіи мусѣли до комисіи переходити, щобъ отдать голосъ. Ту стапули по однѣй и по другой сторонѣ жандарки и накликували на выборцѣвъ: „Панъ Станиславъ Поляновскій“, такъ що не одинъ бѣдолаха збаламутивъ и або голосувавъ на Поляновскаго, або перекрутывъ имена: „Понгинъ Рожанковскій“, а такъ голосъ для Рожанковскаго оставъ утраченый. Голосуючаго на Поляновскаго ведено сейчасъ на трактаментъ до кантины, устроенои, якъ оказано выше, нарокомъ въ радѣ повѣтової. Зъ неголосуючого ругаються. О. Корытинскій зъ Варяжа, коли давъ голосъ на Станислава Поляновскаго, оказалъ въ слухъ всѣмъ: „Распни! распни его!“ публика зареготала. Отцѣ духовній зъ холмской епархіи голосували такожъ на Поляновскаго. — Зъ Угнѣвскаго впало на Рожанковскаго 55 голосовъ, зъ Сокальскаго 41, зъ Белзкого 6, тожъ явно, що въ почутю народнѣмъ Белзке стоить пайнинше. Чому оо. Пелеховичъ зъ Ваївѣа и о. Новоядловскій зъ Жабчи, будучи выборцами, не явилися при выборахъ? Такъ они уходили колись за твердо-руспихъ людей! При сей нагодѣ мы му

сить примѣти, що для отверзенія народа въ нашої окрестности майже нѣчого не здѣлано; еще и теперъ существуетъ поганый сей звѣчай, (якій въ львовской епархіи зъ стороны власти духовной усторонено), що при обрядахъ церковныхъ зносить горбку на приходство, — а коли вже приходитъ любуются въ горбку, що парохъ безъ неї функціи церковной не совершишь, дялчогожъ и прихожане не мають себѣ въ нѣй любувати? Где нема тверезости, тамъ нема нѣ розуму, нѣ чести, тамъ краина деморализація, — якъ се показало при сегочныхъ выборахъ.

Выборъ въ Гусятынѣ. Мы побѣдили! — и то противъ великихъ усилій самыхъ органовъ политичніхъ, дальше дѣдичевъ, „рѣжондѣвъ“, жандаркъ, лат. священства и пр. и пр., котрой не занехували нѣякихъ средствъ для нашей неудачѣ. При правыборахъ дѣялися надѣужити прим. въ Конычинцахъ, въ Чабарбѣцѣ, въ Василькѣвцахъ, въ Товстенькомъ, въ Перемиловѣ, въ Кривенькомъ и въ др. Въ Чабарбѣцѣ выдано карту легитимаційнаго замѣстѣ Гринькови Шпитцѣ — Петрови Грохольскому (шляхтичеви). Про надѣужити въ Василькѣвцахъ було вже въ „Дѣлѣ“. Теперъ скажемъ лишь то, що громадяне не убоялися постраждѣвъ, що старство пришло войско, и таки выбрали свого священика и З твердыхъ людей, котрой ще другихъ заохочували. Въ Товстенькомъ поступила себѣ громада такъ, що може бути взорвемъ для другихъ громадъ. Тамъ пріѣхавъ на правыборы самъ п. староста и хотѣвъ, щобъ громадяне конче выбрали вѣйт — Wѣjt шисибу! — уживавъ рѣжныхъ средствъ: піддававъ имѧ вѣйт, кивавъ себѣ зъ громадянъ, вмовлявъ въ „латиниковъ“, що они Поляки, и т. д. — але нѣчо не помогло: рецитували бѣтъ именно, що народъ нашъ умѣе вывѣчувати щиру працу для него.. Дуже поучаюю въ томъ взглядѣ выдається намъ бесѣда честнаго Мошалюка. Дай то Боже, щобъ звязь мѣжъ народомъ и священствомъ нашимъ крѣпла съ кождымъ днемъ, — а тогдъ, „и всѣ чорти настъ не переможуть“, — якъ сказавъ Мошалюкъ.

Выборъ о. Ник. Сѣчинскаго въ Гусятынѣ має велике значеніе: доказує бѣтъ именно, що народъ нашъ умѣе вывѣчувати щиру працу для него.. Дуже поучаюю въ томъ взглядѣ выдається намъ бесѣда честнаго Мошалюка. Дай то Боже, щобъ звязь мѣжъ народомъ и священствомъ нашимъ крѣпла съ кождымъ днемъ, — а тогдъ, „и всѣ чорти настъ не переможуть“, — якъ сказавъ Мошалюкъ.

Выборъ въ Жидачевѣ. Три були причини упадку нашого кандидата, сов. Вас. Ковальскаго, котрый одержавъ о 9 голосовъ менше (63) су противъ выбраного контръ-кандидата, Верницкаго (72). Перша причина — великий агитаций противниківъ; друга — байдужність многихъ священиківъ; дуже мала дѣльність комитету центрального; трета, — що кандидатъ сов. Ковальскаго неуважавъ потребнимъ явитися передъ выборцами.

I. Агитаций зъ стороны противниківъ, якъ сказано, була дуже велика и то при правыборахъ якъ и при самѣмъ выборѣ. Свого часу було писано въ „Дѣлѣ“ о надѣужитяхъ при правыборахъ въ Роздолѣ; протесты тамошніхъ Русинівъ нѣчого не помогли. Треба знати, що въ повѣтѣ жидачевскій урядники и жандарми підѣлъ шляхтичѣ, цѣкарскій и автомонійній урядники и жандарми підѣлъ охороною жандармовъ зъ Николаєва, Роздолу, Жидачеву и Журавну, — ба навѣть ц. к. инспекторъ шкільний зъ Стрыя явивелъ при выборѣ. П. инспекторъ выїхавъ піредъ выборами въ жидачевскій повѣтъ на визитацию школъ, а въ самъ день выбору на визитацию школы въ Жидачевѣ. О 11 год. перевѣрвъ визитацию и зъявившися середъ агитаторѣвъ. — Довго точилася борба агитацийна, довше, якъ самъ выборъ. II. Верницкій привѣзъ на побоїще два печеніи пацюки, множество гусей, курей та индиковъ и богато бочкою пива, горбкви та араку на почетунокъ выборцѣвъ. Почестунокъ той отбувався въ забудованю школы жидачевской за позволеніемъ п. инспектора, до котрого п. Верницкій, секретарь ради повѣтовои и предсѣдатель мѣсцевої ради шкільної, пославъ бувъ жида Самсономъ Готлібомъ, просити о отступлење одного комітату шкільної на почетунокъ! Звезено до школи бочки съ напоями, розставлено ковбасы, дрігль и цигара. Выборцѣ позанивались почали гукати; однѣ „Христосъ воскресе“, другї „Многа лѣта“, а інші „Вѣчна память“ рускому кандидатови. Около 3 години дѣти збігалися на науку — и застали добру науку! — будуть памя

тати цѣле житѣ! До комисіи выборочої п. старшина не принявъ анѣ одного нашого члена; криви бувъ незвичайний: комисаръ податковий зъ Журавніївъ не выставляли по двѣ руки. Въ правежачай компітѣ стоять п. Верницкій и листопади въ выборцѣвъ...

II. Велика часть вини за нашу неудачу та же такожъ на нашомъ выборчомъ комитетѣ. Предсѣдатель окр. комитету, о. деканъ рѣжондѣвъ, для чогось не порозумѣвся съ священниками и не зворганизувавъ его передъ правежачай комітетомъ, — и на выборцѣвъ повыходили по налахъ люде продажній. Священство доокола Николаєва не повілло на правыборы, черезъ це села коло Николаєва дали переважаючу зрадниковъ; такими були: 2 выборцѣ зъ Роздола, 2 зъ Дроговыжка, 3 зъ Демівѣ, 1 зъ Тростиницї, 1 зъ Волѣ, 1 зъ Усти, 1 зъ Верници, 1 зъ Пѣсочної и Черницї. Зъ тога кута найбільше держалися ч. начальникъ розвадовскій и Рѣжондѣвскій зъ Дроговыжка. Дальше зъ деканомъ рѣжондѣвскаго здрадили выборцѣ зъ Межирічі, Гнѣздичевъ, Бережницѣ, Заболотовець, Рогоза, Пчань и Березини, — такъ що на 46 выборцѣвъ було 21 зрадниковъ зъ селъ! Где священники бѣтъ, зъ бѣтамъ вийшли и честніи выборцѣвъ, дялкі священики и лично ставили съ своею выборцами, якъ оо. Строцкій зъ Рудникъ, Доржинський зъ Волинева, Сеникъ зъ Іванівича Прокоповича зъ Цуцуловець; було такожъ священиківъ зъ Журавенши. Хвала имъ!

III. Дуже велика шкода, що сов. Ковальскій не представився выборцамъ передъ выборами, выборцѣвъ выразно того домагалися. Противъ нашїй найбільше тымъ агитували: „А вы ради вісісіе або ради гospodstva видѣли п. Ковальскаго? А вы знаете, кто онъ є? — и т. д.“ Отѣ були причини нашого упадку. Наука на буде Противъ першої причини мы не порадимо, що дѣдъ другї при добрїй настѣ волї чей зможе усторонити.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(По поводу министріяльного розпорядження користь ческої школи въ Вѣднѣ) зложили були делегаты видѣлу краевого, застѣаючо въ підѣлѣ австрійскій ради шкільної, свои мандати зъ взгляду на становище, якое змаймало отпору видѣлу кр. въ ради шкільної, узноній сїї кр. хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої сторони не було якъ покрити сїї отпору. Въ той спрѣвѣ вела отже нарады шкільної комисії низзо австр. сїїму, а результатомъ єсть звязанье, котре має предложити сїї до ухвалы. — Після сего залавлено однѣ поступокъ делегатовъ видѣлу краевого, взгляду однакожъ на важність реїзентиї краю въ ради шкільної уважаєтъ бѣтъ, що єї зважено на підѣлѣ хибинъ и выражено желанье, що вступили назадъ до ради шкільної, — хо въ другої

двохъ кандидатовъ: Нѣмецъ Ляндеръ и Чехъ Лингъ, который при голосовании получили равноть голосовъ. Супротивъ заявленія Ляндера, что былъ не хоче вступити на мѣсце Унгера, покликавъ президента комнаты Штабъ Линга до комнаты торговельной, а позаикъ черезъ те Чехи узыкали перевагу, старалисъ Нѣмцъ актъ о сѣй представити недѣльнымъ и жалали рѣшения выбору посредствомъ лосования. Ческія члены комнаты спортили вину саму требованію, а въ наслѣдокъ того вышли Нѣмцъ въ салѣ и внесли до министерства протестъ.

(Въ цѣли переведенія закона о реорганизации австрійской обороны краевою (ляндверы) выдати мась министерство обороны кр. разпорядженіе, котре по части дотычть кадровъ инфантери и стрѣльцовъ, частю же мѣстить постановы что до кадровъ кавалеріи. — Кадры баталіоновъ инфантери и стрѣльцовъ въ загалѣ, что до складу свого не змѣятся, а статья презенційный (Präsenzstand) буде збѣльшуватися черезъ покликаніе рекрутовъ и резервіотовъ. — На случай войны буде могла Австрія поставить больше якъ 100 баталіоновъ. — Кадры кавалеріи будутъ складати въ 12 ескадроновъ, а 12 уланскихъ. Сего року будуть утворены только 3 половичи кадры полковъ и засасъ, что выставленіе всѣхъ кадровъ не доконается передъ рокомъ 1886. — Начальными инспекторами кавалерійныхъ кадровъ будуть 2 штабныхъ офицеры, зъ которыхъ одинъ буде мешкавъ въ Вѣдѣ, а другій во Львовѣ. — Цѣкавъ дуже постановы що до коней кавалерійскихъ. Скарбъ войсковы буде закуповувати молоді кони, которыя робъ два разы будуть змѣятися, а то въ той способъ, що кождый конь буде на прокормленію скарбовомъ толькъ черезъ 6 мѣсѧцівъ. Въ тѣмъ часѣ будуть кони черезъ 6 мѣсѧцівъ уѣзджувани, а въ 6-мъ будуть уживаніи до войсковихъ вигратъ, почмъ перейдуть въ руки приватныхъ "предприемцівъ". — Такій станъ тревати буде черезъ 6 лѣтъ. Особы приватній, котрій за подписаніемъ реверса пріймутъ коня ераріальнѣ въ ограниченнѣ зъобовязуються супротивъ державы, що будуть пхъ добре удержувати, а до щордніхъ вправъ войсковихъ якъ и на случаѣ мобілізації отадуть ихъ дотычнимъ ескадронамъ. — По шести рокахъ переходять кони на неограницену власностъ предпринимцівъ. — Служба въ ляндерѣ буде теперъ строгаша, — бо кромѣ першої 8-недѣльної науки (Abrichtung) въ кадрахъ інструкційнихъ, будуть ляндеристы на будуще обовязанія отбити въ часѣ своемъ 12-лѣтної служби въ вправѣ войсковихъ найбѣльше 4-недѣльныхъ. Рекрутіи конныхъ стрѣльцовъ и кавалеріи будуть інструктовати черезъ 3 мѣсѧці, а першій вирази війскъ можуть послѣдувати безпосередно по виображенію рекрутовъ. Такій спосібъ єсть возможне, що ляндеристы въ часѣ першого року службы зоставати будуть 3 виглядно 4 мѣсѧці въ службѣ презенційной.

ЗАГРАНИЦІЯ.

Россія. Мы вже доносіли свого часу о одній важній реформѣ внутрішніхъ относій Россії, а именно о удѣленіи численнімъ россійскимъ "раскольникамъ" (по часті старателіямъ) свободъ вѣроисповѣданія, котрою свободи закони россійскіе до недавна не признавали. Показується, що важній гуманій реформы мусить вконець, мимо всѣхъ антилиберальнихъ и "народническихъ" криківъ, ставатись фактами. Згадана реформа здається однакожъ бути початкомъ цѣлого ряду дальнишихъ реформъ. Буравдѣ не будуть сї реформи надто далеко-лагаючими, не говорячи вже о тѣмъ, що о реформахъ въ дусѣ конституційномъ засвѣтъ не чуті, — але всеже дотичать они гдяжкихъ важніхъ сторінъ внутрішніхъ отношеній россійської имперії. Замѣтити такожъ треба, що проекты сихъ реформъ засвѣтъ не оригиналній: датуються они єще зъ "пери реформ" (60-хъ роковъ), а первійтіи ихъ авторы и ініціаторы — сї тогдашній россійській лібералізмъ поступовці, котрій то головно заслужились около освобождення селянъ зъ панщини. Одно лише можна замѣтити: чи будуть теперійшій знатій россійскій мужъ стану отповідній до дѣйстю користного и ускішного переведенія такихъ реформъ? — Вычлажемо въ короткості головній точкѣ сихъ реформъ: обовязкове увлащеніе селянъ въ чисто-російскихъ губерніяхъ, побольшанье участківъ гдекотирмъ категоріямъ селянъ, знесеніе подушного. Щобы однакожъ покрити недоборъ, котрый було по переведенію згаданихъ реформъ оказався, потрібна такожъ реформа податковъ. Крімъ того говорять о законѣ фабричній и о установленію інспекторівъ фабричніхъ. Що теперійшій адміністративній порядокъ Россії такожъ, и то наглядно, дамагаються якоюсь рѣшательнійшою поправою, на сї такожъ вже годиться.

Київська "Заря" жалується въ 119-омъ ч., що виборы до радъ мѣскіхъ — навѣть въ бѣльшихъ мѣстахъ України — переводяться въ сї способъ, що — прінапати мѣщанъ — дають случаю до численніхъ падъжити, головно задля хитрого видалювання повноважній до голосування черезъ сиритиць, а енергичніхъ одиничніхъ дѣтальївъ. Розуміється, що вибрана рада виглядає потомъ ради на карикатуру, інѣжъ на дѣйстю ради "мѣску", та що одна зъ найважнішихъ користей українського историчнаго, на принципі самоуправи уложеного права мѣского, марно пропадає. Іако ѿ Українѣ ѿ правомъ мѣскімъ, — таке у насъ ѿ конституцією; не умѣмо користуватися зъ ѿправою ѿ правъ... Едина рада на сї: Licht, mehr Licht.

Нѣмеччина. Заходамъ познанійскихъ Поляковъ удалось склонити пруске министерство прошути и вѣроисповѣданій, що откликало выдане

давнійше розпорядженіе, дотичаче викладанія науки релігії въ всѣхъ школахъ Познаніїши въ языць нѣмецкому.

Комісія пруского сойму скончилася вже свои обрады падь правительственнымъ проектомъ церковнимъ; сопроводданіе єї випаде въ дусѣ консервативно-клерикальному. Теперъ іде лишь єще о сї, яко становиско супротивъ сего проекту замѣте Ватиканъ, и чи згодиться на подобній компромісъ нѣмецкихъ клерикальовъ и ихъ проводника Вандгорста съ Бисмаркомъ. Нѣмецкія газеты звертають увагу на сї, що желѣзний канцлеръ любить швидко зъживити подаючихъ ему людій. Зъжививъ такжъ вже Ласкера, Бенігзена, — не пожалувавъ и Вандгорста. — Фракція нѣмецкихъ національ-лібераловъ вислава до уступившого Бенігзена адресу конденсанціну, та відирається теперъ за новимъ проводникомъ; буде нимъ або учений, або — якъ кажуть — трохи за самостійній Гнєстѣ, або б. министеръ финансії Гнєстѣ.

Франція. Справа Тонкінська все єще становить головный камень, съ которымъ спотыкаються р旤жий партії французского парламенту. Очевидна рѣчь, що становище министерства Феррі середь такихъ спотычокъ дуже трудне. Зъ крайної лѣвниці задумує інтерпелювати правительство пос. Гранть взглядомъ розмѣру и границы цѣломъ виправи тонкінською, на що очевидно министерство зъ горы не буде въ станѣ ясно и певно втівовѣсти. Еще дальше іде стороництво католиць. Опираючись на тѣмъ, що въ Тонкінѣ єсть 150.000 католиківъ въ 500 парохіяхъ, большъ якъ 80 кіндівъ каго. мѣсцевихъ и 35 мисіонеровъ, жа дають католики французский отворенія Червоной рѣки для торговлї цѣлого свѣта, але підъ като ітицкимъ протекторатомъ Франції, т. е. очевидно підъ такимъ протекторатомъ, що Франція давала бы толькъ свое имя, а власть держалобы ітівівихъ рукахъ товариство de propaganda fide. Виправа тонкінська розбудила и еще одно домаганье, котре чимъ разъ голосованія. — Многимъ журналамъ англійскимъ не сподобався головно той уступъ промови Брайта, въ котрому бывъ называетъ противникомъ получения Англії съ Францією черезъ подніморскій каналъ, — "до здрѣлыми для дому божевільнихъ". — Въ Лондонѣ представлялась передъ тыжденьемъ лордови Дифферіони бріменська депутація, просячи єго о вставленьї у високого Порты. Дифферіонъ приявивъ министеръ Чемберлена, підносячи мѣжъ іншимъ потребу розширення права голосованія. — Многимъ журналамъ англійскимъ не сподобався головно той уступъ промови Брайта, въ котрому бывъ называетъ противникомъ получения Англії съ Францією черезъ подніморскій каналъ; 2) катедрального канцлера Михаила Сѣнгалевича — схолястикомъ; 3) крылошанина Льва Готоровскаго — канцлеромъ; 4) декана и пароха въ Уѣднії и почетного крылошанина гр. Константина Бѣлевица, администратора въ Зарваніци, Андрея Бѣлецкаго и капелана въ Фразѣ, Василія Фацієвича — крылошаними.

— Дръ Пелешъ остане — якъ доносять зъ Вѣднія до "Дієн. Рол." — на посадѣ ректорськї еще до конця сего курсу, а съ концемъ лініи перейде до Львова. Наступникомъ єго въ ректоратѣ вѣднійської семінарії буде посля всемъ вѣроятності о Богданъ Пюрко, теперійшій спиритуальний въ тѣйже семінарії.

Італія. Зъ Риму доносять, що помимо постійного союза, мѣрдайній італійскій сферы не бажають на теперъ отвѣдинъ въ Римѣ чи то австрійскаго, чи нѣмецкаго цѣсара; правительство італійске, мимо дуже пріязніхъ отношеній Італії до Австріи и Нѣмеччини, поті не могли бы бажати такихъ отвѣдинъ, чи то въ Римѣ, чи на іншому мѣсці італійської території, — окики, якъ: Evviva Trieste! Abbasso il Papa!

Румунія. Заходамъ австрійскої дипломатії удалось було знецуралізувати на якійсь часъ — въ часті — вилывъ Россії на Румунію, Сербію та Чорногору. Що однакожъ вартоють всѣ сї заходи супротивъ дѣйотніхъ, природныхъ інтересовъ, — супротивъ факту, що підъ гнетомъ Мадяръ стогне колька міліонівъ Румунівъ, — бажають зъ появившоюся сими днамъ въ офіціальній румунській журналѣ Romania Libera статію, въ котрій виразно підносять, що въ разѣ конфлікту Австро-Угорщини съ Россією, Румунія мусить рѣшучо станути на сторонії Россії. Союзъ съ Австрією не запевнє Румунії найменшихъ користей, а въ звѣтній сїрвѣ дунайской запади на навѣть Австрія дуже пінрязше становиско взглядиють Румунія. Такожъ, окрѣмъ італійской, есть и румунська ірредентна. "Rom. Lib." взыдає рядъ, що занявив усильно організацію добра интендантури, котрої єще румунській армії недостає, и що постарався тиже о плянѣ земель, замешканыхъ румунськими підданими Австрії.

Рѣвночасно съ вѣдомостю о сїмъ листѣ Мартена доносять зъ Венеції и зъ Парижа о демонстраціяхъ въ користь союза Франції отъ Італію, а то при случаю роції смерти Гарібалдію. Зъ Венеції передоноси телеграму до "друга Італії и Гарібалдію" Виктора Гіго, — а на торжество парискої прислали телеграми Криспи и др. Мѣжъ іншими запропоновано поставити на італійско-французькій границі статую Гарібалдію, яко видимъ знакъ союза.

Англія. Мѣсто Бірмінгемъ обходить сими днями 25-лѣтній ювілей пословія Джона Брайта (Bright) зъ тогожъ мѣста и 40-лѣтній ювілей его публичної дѣяльності. Обходъ має тривати цѣлый тыждень. Брайт довгі часи бувъ проводникомъ англійскихъ лібераловъ. Йонъ багато причинився до знесення т. зв. "законовъ збожевільнихъ", до узыскання хоча трохи либеральнійшихъ реформъ для Ірландії, а після бомбардування Александра виступивъ зъ кабінету Глядстона и хоча теперъ зовсїмъ усунигися бѣть публичного життя. Въїздъ Брайта до Бірмінгему бувъ пемовъ вѣдзомъ тріумфатора. — Брайтъ виступивъ при тому случаю съ дошою промовою, въ котрій назавивъ вѣйни: слову и оружью, найбѣльшимъ нещастиемъ Европи; 4.000.000 людій, котрій теперъ служать въ арміяхъ и живуть зъ пильности и праць другихъ, могли бы власною працею причинитися до лѣпшої долі для себе и другихъ. По Брайту говоривъ министеръ Чемберлена, підносячи мѣжъ іншимъ потребу розширення права голосованія. — Многимъ журналамъ англійскимъ не сподобався головно той уступъ промови Брайта, въ котрому бывъ называетъ противникомъ получения Англії съ Францією черезъ подніморскій каналъ, — "до здрѣлыми для дому божевільнихъ". — Въ Лондонѣ представлялась передъ тыждень лордови Дифферіони бріменська депутація, просячи єго о вставленьї у високого Порты. Дифферіонъ приявивъ министеръ Чемберлена, підносячи мѣжъ іншимъ потребу розширення права голосованія.

— Іменованія при гр. к. митрополій капітуль во Львовѣ. Цѣсарь іменувавъ дні 6 л. червня с. р.: 1) дра Юліана Пелеша, ректора гр. к. семінарії центральної, пароха при церкві св. Варвари въ Вѣднії и почетного крылошанина гр. к. катедрального капітулу въ Перемышлі — архідіакономъ і деканомъ капітулу; 2) катедрального канцлера Михаила Сѣнгалевича — схолястикомъ; 3) крылошанина Льва Готоровскаго — канцлеромъ; 4) декана и пароха въ Уѣднії и сѹбітника консисторскаго, Константина Бѣлевица, администратора въ Зарваніци, Андрея Бѣлецкаго и капелана въ Фразѣ, Василія Фацієвича — крылошаними.

— Дръ Пелешъ остане — якъ доносять зъ Вѣднія до "Дієн. Рол." — на посадѣ ректорськї еще до конця сего курсу, а съ концемъ лініи перейде до Львова. Наступникомъ єго въ ректоратѣ вѣднійської семінарії буде посля всемъ вѣроятності о Богданъ Пюрко, теперійшій спиритуальний вѣднійської семінарії.

— Зъ Вѣднія пишуть намъ, що на вѣднійському университетѣ зложили рѣвночасно докторати оба брати Ярославъ и Теофіль Окунєвскій, першій докторатъ медицини, другій докторатъ права. Оба були студентами вѣднійського университету и постолями римонійського вѣднійського товариства "Сѣчъ". При вступленію въ нову активну фазу життя, желаєть имъ, щиримъ синамъ Руси, бѣть пошвого серця: Щастя Боже!

(+) Братство церковне св. Андрея въ Чернівцяхъ — якъ довѣдуються зъ вѣр-достойного жерела — получило наконецъ по довгихъ переоправахъ чернівецького гр. к. пароха съ митрополичимъ ординарітомъ во Львовѣ півторджене своїхъ статутівъ черезъ митроп. ординарія. Подіамъ се сть приятностю до загальну вѣдомості — и въказуємо надію, що митроп. ординарія буде старатися чимъ скорше потвердити статуты и іншихъ братствъ, котрій подобно якъ статуты чернівецького братства лежать довшій часъ неполагодженими, очевидно съ шкодою для церковно-народного розвою нашого мѣщанства, виставленого на тисячні покуси латинизацій и полонізацій.

— Засѣданье Выдѣлу товариства "Про свѣты" отбулося 13 с. м. підъ проводомъ голови дра Ом. Оголовського. На засѣданію тѣмъ: 1) прочитано бѣзову отповѣдь ц. к. суду карного у Львовѣ на прошеніе Выдѣлу о виставленіи засуду конфіскаты другимъ книжочкамъ рускимъ письмомъ — и рѣшено внести рекурсъ зъ зажаденiemъ до ц. к. вищого суду краєвого; 2) поручено п. Василеви Лукичови заняться уложенемъ Календаря "Про свѣты" на 1884 р.; 3) приято до вѣдомості, що друкъ третьої книжочки за 1883 р. вже укінчений; 4) рѣшено подлікувати о. И. Ляторовскому зъ Сандогова за даръ писаныхъ шести томівъ народнихъ пѣсень и оновѣдань для бібліотеки "Про свѣты"; зборникъ єго передано дру Омелянію Оголовському до перегляду; 5) рѣшено звернути автограмъ рукоописи "Черезъ любовь до щастя" и "Про щадниць почтovу", яко не придатній для товариства; 6) приято 15 новихъ членівъ и залагджене що колька дробнихъ справъ касовихъ и адміністраційнихъ.

— Ц. к. Намѣстництво наказало староству въ Підгай

